

Pedagogicko-psychologická poradna a Speciálně pedagogické centrum
Olomouckého kraje za finanční podpory Olomouckého kraje
pořádají VII. ročník

„Krajské konference primární prevence rizikového chování pro metodiky prevence, výchovné poradce a další pedagogy základních a středních škol“

s tématem: (Ne)Úspěšný žák

Kdy: 26. 10. 2018 v čase od 8:30 do 15:00

Kde: Caritas – VOŠ sociální Olomouc, Křížkovského 6

Vize:

Cílem konference je zvyšovat kompetence a odbornost pedagogických pracovníků v oblasti primární prevence rizikového chování. Tím se udrží kvalita a efektivita preventivních aktivit, což bude mít příznivý dopad na žáky a studenty, jejichž spokojenost a zdraví je cílem nás všech zúčastněných.

Krajská konference primární prevence rizikového chování se díky finanční podpoře Olomouckého kraje stala v našem kraji pravidelnou a pedagogickými pracovníky vyhledávanou vzdělávací aktivitou. Vytváří prostor pro získání aktuálních informací z oblasti PPRCH i sdílení zkušeností. Účastníci z řad pedagogických pracovníků středních a základních škol zároveň získají prakticky využitelné poznatky. O účast na konferenci mají pravidelně zájem i další odborníci z oblasti prevence působící v Olomouckém kraji, kteří tak mohou navázat osobní kontakty s pedagogickými pracovníky, které využijí při další spolupráci. Pravidelnými hosty konference bývají také veřejní činitelé - zástupci Olomouckého kraje a MŠMT.

Tématem letošního ročníku je „(Ne)Úspěšný žák“. Podmínkou úspěšnosti dítěte ve škole je jeho pocit jistoty, bezpečí a spokojenosti. Primární prevence rizikového chování realizovaná ve školním prostředí je v posledních letech zacílená na budování bezpečného klimatu. Školská prevence není jen souhrnem izolovaných aktivit, ale reflektuje situaci na školách a reaguje také na současné trendy inkluze, zvyšování kvality a efektivity výuky a rozvoje kompetencí. Souvislost mezi primární prevencí rizikového chování a školní úspěšností žáka je vzájemná. Rizikové chování vede ke zhoršování školních výkonů. Školní neúspěšnost bývá často počátečním impulsem pro vznik rizikového chování, které může zároveň souviset s nedostatečně uspokojenou potřebou pozornosti, přijetí a uznání. Proto se v letošním roce chceme zaměřit na nabídku aktivit, které směřují pedagogy k posilování osobních kompetencí žáků. Náš cíl však koncepčně přesahuje rámec vzdělávání, neboť naší snahou je, aby děti/žáci byli spokojení a úspěšní nejen ve škole, ale především ve svém životě.

Program konference

8:30 - 9:00 REGISTRACE v předsálí

**9:00 – 9:45 Úvodní slovo a aktuality v prevenci rizikového chování
v hlavním sále**

Mgr. Lubomír Schneider - ředitel PPP a SPC OK
Ladislav Hynek - náměstek hejtmána
PhDr. Ladislav Spurný - krajský koordinátor primární prevence
Mgr. Irena Oršulíková - oblastní metodička prevence

9:45 -10:00 Přestávka

Od 10:00 budou probíhat paralelně příspěvky v hlavním sále a workshopy

Hlavní sál

10:00 – 10:25

Primární prevence na ZŠ v ČR – prostor pro školského sociálního pracovníka?

Vede: doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, Ph.D. – Katedra křesťanské sociální práce
CM teologická fakulta

Je vysokoškolská učitelka sociální práce. Od roku 2015 učí na Univerzitě Palackého, kde působí jako vedoucí Katedry křesťanské sociální práce CMTF. Věnuje se především práci s rodinou, školské sociální práci a dobrovolnictví v sociální práci.

V práci s ohroženými rodinami je zásadní nastavení preventivních služeb. Systém prevence je v ČR značně nepřehledný a roztržitý. Jednotlivé instituce a rezorty spolu nedostatečně spolupracují. Důležitým aktérem prevence je základní škola, která realizuje školní prevenci rizikového chování. Pracovní pozice sociálního pracovníka/sociálního pedagoga není legislativně ukotvena. Chybí výzkumná evidence o jeho potřebnosti ve školách. Cílem případové studie je lépe porozumět systému prevence rizikového chování na druhém stupni základní školy a zjistit, zda ve školách nechybí školní sociální práce. Byla použita kombinace výzkumných technik – obsahová analýza vybraných dokumentů škol, polostrukturované rozhovory s odbornými pracovníky školy a ohniskové skupiny se žáky druhého stupně.

Výsledky indikují na systémové úrovni nejasnou roli metodika prevence, nadměrnou administrativní zátěž a nedostatek finančních prostředků pro zavedení pracovní pozice školního psychologa na každé základní škole. Kontroverzním tématem ve školské praxi je

zavádění inkluzivního vzdělávání. Učitelé vnímají koncept inkluzivní školy jako problematický a finančně náročný. Reflektují nedostatek podpory i kompetencí v práci se žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Pro fungování školy je zásadní budování vzájemných vztahů mezi vedením školy, učiteli a žáky.

Závěr: Prostor pro školní sociální práci je zejména při řešení záškoláctví, šikany a nedostatečné spolupráce s rodinou. Školský sociální pracovník by mohl přispět k posílení multidisciplinární spolupráce, koordinaci prevence a podpoře participativního přístupu k žákům a jejich rodinám.

10:25 – 10:45

Sytém výkaznictví

Vede: PhDr. Ladislav Spurný - krajský koordinátor primární prevence

Profesně je zaměřen na primární prevenci, zejména v oblasti jejího veřejnoprávního výkonu. Již 17 let působí na pozici krajského koordinátora primární prevence Olomouckého kraje ve struktuře krajského úřadu. V akademickém rozměru se věnuje (a pravidelně přednáší) teorii a praxi primární prevence ve veřejné správě ČR, tvorbě kurikula v této oblasti a rovněž soustřeďuje pozornost na mediální politiku a propagaci prevence. Pravidelně rovněž publikuje v odborných časopisech, sbornících atd.

Cílem příspěvku je seznámit účastníky s národním systémem výkaznictví primární prevence, a to pod hlavičkou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Bude vysvětlen princip výkaznictví, jeho potřeba, organizační struktura a příslušné webové rozhraní i přímé využití pro práci školních metodiků prevence.

10:45 - 11:00 *Přestávka*

11:00 – 11:45

Strategie prevence školní neúspěšnosti (příklad dobré praxe)

Vede: Mgr. Marie Holinková - výchovný poradce na SŠŽTS Šumperk

Působí dlouhodobě na SŠŽTS jako učitelka všeobecně vzdělávacích předmětů, ve výchovném poradenství využívá bohatých zkušeností z práce třídního učitele, předsedkyně předmětové komise humanitních předmětů a cizích jazyků. Školu zapojila do mezinárodních vzdělávacích projektů Comenius, do programu zahraničních odborných praxí, které i nadále organizuje. Je nositelkou ocenění Pedagog Olomouckého kraje 2016.

Mgr. Jana Tábořská - školní speciální pedagog na SŠŽTS Šumperk

Dlouhodobě pracovala jako vychovatelka ve výchovném ústavu, jako učitelka a metodik prevence v Dětském domově se školou, v základní škole a středisku výchovné péče Dobrá vyhlídka v Šumperku. Od roku 2017 působí na SŠŽTS Šumperk jako speciální pedagog.

Ing. Michal Vojtek - školní metodik prevence, školní kariérový poradce na
SŠŽTS Šumperk

Od roku 1999 pracuje jako učitel odborných předmětů, od roku 2014 jako metodik prevence a od roku 2017 jako školní kariérový poradce. V současnosti působí jako vedoucí učitel na školním odloučeném pracovišti.

Školní poradenské pracoviště na SŠŽTS Šumperk pracuje v tomto složení od roku 2017 a je tvořeno pedagogy s dlouholetou pedagogickou praxí. Poskytuje poradenství žákům tříletých a čtyřletých oborů vzdělání, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům. Klade důraz na úzkou spolupráci všech pedagogů školy při prevenci školní neúspěšnosti, jejímž důsledkem je často odchod žáka ze školy s nedokončeným vzděláním.

V příspěvku Vás seznámíme se Strategií předcházení školní neúspěšnosti na SŠŽTS Šumperk, uvedeme konkrétní příklady, opatření a nástroje, které se nám osvědčily, a současně nastíníme, co může škola udělat pro to, aby byl žák úspěšný.

11:45 -13:00 Přestávka na oběd

13:00 - 13:45

Měkké dovednosti a uplatnitelnost na trhu práce

Vede: Ing. Jiří Balcar, Ph.D. – VŠ pedagog a konzultant

Rozvoj lidí a jejich měkkých dovedností je ústředním tématem celého jeho profesního života. První dekádu své kariéry strávil v roli konzultanta a následně manažera v soukromé poradenské společnosti, která se na rozvoj měkkých dovedností specializovala. Zde si osvojil metody popisu, měření a rozvoje těchto dovedností, přičemž své znalosti aplikoval také v praxi. Získal tak mnoho zkušeností s rozvojem měkkých dovedností u nejrůznějších skupin lidí – nezaměstnaných, studentů, zaměstnanců i manažerů. Již v této době intenzivně spolupracoval na výuce a výzkumu s většinou vysokých škol v Moravskoslezském kraji. V současnosti pracuje jako vedoucí katedry na Ekonomické fakultě VŠB-TUO, kde své předchozí zkušenosti uplatňuje nejen ve výzkumu, ale také ve výuce.

Tradiční zaměření škol na rozvoj znalostí neodpovídá současným životním a pracovním potřebám. Představuje rozvoj měkkých dovedností na školách řešení této situace? Jaké dopady by měl na žáky a učitele? A lze v současných podmínkách měkké dovednosti na školách rozvíjet?

Knihu o rozvoji měkkých kompetencí na školách naleznete zde: <https://goo.gl/GUCJtn>

13:45 - 14:00 Přestávka

14:00 – 14:45

Etické dílny®

Vede: Mgr. Renata Zajíčková - oblastní lektorka PP Etické dílny® ve Zlínském kraji
Ludmila Pohanková, DiS. - lektorka PP Etické dílny® v Olomouckém kraji

Obě lektorky mají mnoho zkušeností v oblasti primární prevence; jsou součástí týmu, který se věnuje dětem na školách po celé ČR. Pracují také jako poradkyně ve webových poradnách pro děti. Jejich činnost je zastřešována organizací Hope4kids, z. s. (se sídlem v Praze), jejímž hlavním posláním je přinášet dětem a dospívajícím pozitivní hodnoty a dobrý základ do života.

Interaktivním způsobem Vám představíme preventivní programy Etické dílny®, které mají své místo na českých školách již od roku 2003. Dozvíte se, na které 3 hlavní oblasti se zaměříme a jakými metodami s dětmi pracujeme. Uvidíte ukázkou z programu.

14:45 – 15:00 Závěrečné slovo a ukončení konference

Workshopy

Workshopy budou probíhat ve čtyřech samostatných učebnách souběžně s programem v hlavním sále. Stejně workshopy se opakují také odpoledne. Početní limit účastníků je maximálně 20 osob na každý workshop, přihlašování probíhá při registraci v předšálí.

Dopoledne v čase od 10:00 do 11:45

Odpoledne v čase od 13:00 do 14:45

I. **Zdravé vztahy k sobě i druhým na 1. stupni ZŠ**

Lektor: Mgr. Tereza Sadková – psycholog, lektor, poradce

V současné době působí na Katedře psychologie FF UP a v Centru pro rodinu a děti Přerov, z. s., kde pracuje s dětskými i dospělými klienty jako psycholog. Pracuje také jako poradce v různých školských i mimoškolských zařízeních a jako lektorka pro zvané přednášky z oblastí psychologie, vzdělávání a sexuality. Pravidelně se aktivně účastní domácích i mezinárodních konferencí věnovaných (nejen) tématu psychologie, sexuality a sexuální výchovy.

Školící místnost: šedá učebna

Jak může vypadat prevence sexuálního zneužívání na prvním stupni ZŠ?

Jak podpořit žáky, aby měli zdravý vztah k vlastnímu tělu?

Jak komunikovat toto téma s rodiči?

Proč a jak pracovat s pocíty tak, aby rozvíjely zdravé vztahy žáků?

Co když mám podezření, že se „děje něco nevhodného“?

Sexuální výchova na prvním stupni základních škol je o všem možném, jen ne o sexu. Workshop je zaměřený na výše uvedené otázky s důrazem na praktickou aplikaci ve škole. Součástí workshopu je ukázka techniky zaměřené na prevenci sexuálního zneužívání na 1. stupni běžných ZŠ a ukázky českých i zahraničních materiálů určených pro práci na zlepšení vztahů žáků k sobě i k druhým. Obsah workshopu bude částečně přizpůsoben dle požadavků účastníků.

II. **Všímavost, uvědomování, pozornost a jejich význam ve školní praxi**

Lektor: Mgr. Martin Kupka, Ph.D. - psycholog, terapeut, oblastní metodik prevence v PPP a SPC OK, prac. Jeseník

Svůj zájem v současnosti směřuje do oblasti paliativní péče (problematika smrti a umírání, eutanazie, truchlení, doprovázení). Věnuje se humanistické psychologii, konkrétně Existenciální analýze a Logoterapii. Prakticky se soustředí na výcvik v technikách, které rozvíjejí všímavost a pozornost. Pracuje s problematickými třídami, realizuje poradenství učitelům při práci se třídními kolektivy, věnuje se vlastní poradenské a terapeutické praxi s klienty. Nynější zaměstnání: Odborný asistent – Katedra psychologie FF – UP (od roku

2004); *Oblastní metodik prevence v Pedagogicko–psychologické poradně, pracoviště Jeseník (od roku 2002). Školní psycholog na ZŠ Mikulovice (od roku 2016).*

Školící místnost: [hnědá učebna](#)

Cílem workshopu je seznámit účastníky s technikami, které pomáhají kultivovat všímavost a uvědomování (plnou pozornost) a podílejí se rovněž na rozvíjení soustředěné pozornosti. Poznatky, které frekventanti získají, mohou rozvíjet dále v rámci vlastní psychohygieny, která je důležitou součástí profesní rovnováhy či růstu, pokud se člověk angažuje v pomáhajících profesích (syndrom vyhoření a jeho prevence, work-life balance, očkování proti stresu a zvládnání stresu, atd.). Navíc získané dovednosti a zkušenosti mohou účastníci semináře převést do preventivních aktivit při práci s třídními kolektivy či vybranými jedinci s cílem podpořit rozvoj jejich pozornosti, emoční regulace, exekutivy a uvědomování si („tady a teď“). To je důležité zejména při práci s poruchou pozornosti, která bývá spojená s hyperaktivitou, impulzivitou či s poruchami chování.

III. **Zážitek - dobrý sluha, ale zlý pán**

Lektor: Mgr. Michal Jahn – lektor, projektový manager

Hlavní projektový manažer v Národním ústavu pro vzdělávání pod MŠMT, kde zodpovídá za projekty podpory vzdělávání v ČR. Dříve pracoval jako projektový manažer ve Scio a také jako garant osobnostního rozvoje na gymnáziu. Je milovník Malého prince, všech pohádek a příběhů, které nás mohou poučit. Založil rozvojovou, vzdělávací neziskovou organizaci Hnutí Žebřík, která usiluje o všestranný rozvoj člověka pomocí principů zážitkové pedagogiky. Dlouhodobě se zabývá zážitkovou pedagogikou, psychologii, osobnostním rozvojem a rozvojem soft skills. Lektoruje pro Project Education, Project Outdoor, Everesta s.r.o.

Školící místnost: [zelená učebna](#)

Co pro Vás znamená silný zážitek?

Dá se skrze zážitky něco naučit?

Proč je pro dítě zajímavější videohra než učení / sport?

Jak to udělat, aby Vaše dítě trávilo čas smysluplně?

Jak pracovat se zážitkem doma?

Jak pracujeme se zážitkem ve škole?

Jakou roli hrají emoci a jak je ve škole využít?

IV. **Přijetí nového žáka ve třídě**

Lektor: Mgr. Petr Halama – psycholog, terapeut

V pedagogicko-psychologické sféře působí již šestým rokem. Po absolvování jednooborové psychologie začínal jako školní psycholog na dvou základních školách. Po necelém roce nastoupil do Pedagogicko-psychologické poradny v Šumperku na pozici psychologa a oblastního metodika prevence, kde po pěti letech zástupu za mateřskou dovolenou svou

činnost toto léto úspěšně ukončil. V této oblasti se pohybuje dále – ať už opět jako školní psycholog, pracovník dětského centra či jako soukromý psychoterapeut a lektor primární prevence. Petr je nyní v posledním ročníku pětiletého psychoterapeutického výcviku ve Společnosti pro integraci v psychoterapii. Jeho cílovou skupinu tvoří především děti a mládež, jejich učitelé či rodiče, s kterými pracuje individuálně i skupinově.

Školící místnost: [tyrkysová učebna](#)

Tento interaktivní workshop by měl pomoci pedagogickým pracovníkům správně připravit třídu na nově přichozícího žáka či žákyni. Účastníci budou seznámeni s určitými konkrétními aktivitami, které mohou v těchto situacích použít. Společně se také pokusíme nalézt a probrat možná rizika, která v těchto chvílích mohou vzniknout. Cílem semináře je dozvědět se, jak tato rizika minimalizovat a naopak jak navodit co nejhladší průběh přijetí nového člena v již existujícím kolektivu.

14:45 – 15:00 Ukončení konference v hlavním sále

Za organizační tým:

Mgr. Irena Oršulíková

oblastní metodička prevence PPP a SPC OK, pracoviště Přerov
Kouřilkova 8, Přerov
tel. 581 21 77 60
email: orsulikova@ppp-prerov.cz

Mgr. Pavla Ševčíková

oblastní metodička prevence PPP a SPC OK, pracoviště Olomouc
U Sportovní haly 1, Olomouc
sevcikova@ppp-olomouc.cz
<http://ppp-olomouc.cz>